

Sultan 2. Bayezid (Hayatı ve Kişiliği)

- ▶ 1448’de Dimetoka’da doğdu.
- ▶ Fâtih Sultan Mehmed’in Gülbahar Hatun’dan doğan büyük oğludur.
- ▶ Yedi yaşında iken Amasya sancak beyliğine gönderildi.
- ▶ 1457 baharında da kardeşi Mustafa ile birlikte Edirne’de sünnet edildi.
- ▶ Muarrifzâde’den okuyan Bayezid Şeyh Hamdullah’tan hat dersleri almış,
- ▶ Çandarlı İbrâhim ve Yahyâ Paşa gibi tecrübeli devlet adamları da kendisine lala tayin edilmiştir.
- ▶ Afyon kullandığı için bir ara babası ile arası açılmış, ancak Fâtih oğlunu buna sürükleyen Hızır Paşazâde Mahmud ile Müeyyedzâde Abdurrahman’ın öldürölmelerini emretmişse de Bayezid musâhiplerini korumuş ve babasına zayıflamak için aldığı bazı “müferrihât”tan vazgeçtiğini bildirerek af dilemiştir.
- ▶ Bunun dışında Bayezid’in mülklere ve vakıflara getirilen kısıtlamaları uygulamada ağır davranması ve İstanbul’a gönderilmesi istenen bir tüccarı teslim etmemesi gibi birkaç küçük olay yüzünden de babası ile münasebetleri bozuldu.
- ▶ Fâtih Sultan Mehmed’in 3 Mayıs 1481’de ölümü, Bayezid ile Karaman sancak beyi olan kardeşi Cem’i tahta geçme konusunda karşı karşıya getirdi.
- ▶ Fâtih’in düzenlediği kanunnâmede padişah olacıklara “nizâm-ı âlem” için kardeşlerini öldürme hakkı tanınması, şehzadeler arasındaki saltanat mücadelesine yaşamak arzusu gibi bir mahiyet de vermişti.
- ▶ Fâtih’in Cem’in doğumundan memnun kalmayıp beşiğini tekmelediği ya da yerine Bayezid’in geçmesini vasiyet ettiğindeki kayıtlar (İbn Kemal, s. 178; Hezârfen Hüseyin, vr. 110^b) gerçeğı yansıtmaktan uzaktır.
- ▶ Ancak Vezîriâzam Karamânî Mehmed Paşa’nın Cem’e taraftar olduğı, buna karşılık İstanbul muhafızı İshak Paşa ile Bayezid’in damatları Anadolu Beylerbeyi Sinan ve yeniçeri ağası Kasım’ın Bayezid’i istedikleri bilinmektedir.
- ▶ Fâtih öldüğünde kapıcılardan Keklik Mustafa Bayezid’e gönderilirken Cem’e de haber yollanmıştı.
- ▶ Ancak Cem’e giden ulağın yolu kesilmiş, İstanbul’da baş gösteren karışıklıklarda Karamânî Mehmed Paşa öldürölmüş ve yeniçeriler sokaklarda Bayezid lehine nümayişe başlamışlardı.
- ▶ İshak Paşa bir an önce gelmesi için Bayezid’e dâvetnâmeler gönderirken onun İstanbul’da bulunan oğlu Korkut’u babasına vekâleten tahta oturtmuştu.

- Babasının vefatını 7 Mayıs'ta öğrenen Bayezid 4000 atlı ile yola çıkarak 21 Mayıs'ta Üsküdar'a ulaştı.
- Kadırga ile İstanbul'a geçip babasının cenaze merasimine katıldıktan sonra Topkapı Sarayı'na girdi.
- 22 Mayıs 1481'de toplanan Dîvân-ı Hümâyûn, Şehzade Korkut'un saltanatı babasına bıraktığını ilân etti.
- Bayezid ilk olarak kapıkullarına üçer bin akçe cülûs bahşisi dağıttığı gibi yeniçeri ulûfelerini 5 akçeye çıkardı; vezirlere ve beylere de diledikleri yerde köyler temlik etti.
- Fakat kendisini saltanata daha lâayık gören Cem'in silâhlı mücadeleye girişmesi kanlı bir iç savaşa, arkasından da devletler arası bir probleme yol açtı.
- Topladığı kuvvetlerle Bursa'ya giren Cem, adına hutbe okutmak ve para bastırmak suretiyle padişahlığını ilân etti; arkasından imparatorluğu paylaşmak teklifinde bulundu.
- Bayezid ise saltanatın bölünemeyeceğini belirterek bunu reddetti ve Cem'in üzerine yürüdü.
- Yenişehir Savaşı'nda (22 Haziran) yenilen Cem Mısır'a kaçtı; Karamanoğlu Kasım'ın çağrısı üzerine tekrar Anadolu'ya dönerek şansını bir daha denediyse de sonunda Rodos şövalyelerine sığınmak zorunda kaldı (29 Temmuz 1482).
- Bayezid kardeşinin serbest bırakılmaması için büyük çaba harcamak ve bazı tâvizler vermek gereğini duydu. Cem'i göz altında bulundurmaları için şövalyelere her yıl 40.000 duka ödenmesine ve onlara Osmanlı topraklarında serbestçe ticaret hakkı tanınmasına dair bir anlaşma yapıldı.
- Ayrıca hristiyanlarca kutsal sayılan, üzeri kıymetli taşlarla süslü altından bir muhafaza içinde saklanan Jean Baptiste'in (Hz. Yahyâ) sağ eli şövalyelere armağan edildi.
- Cem'in Avrupa'ya naklinden sonra da Osmanlı Sarayı ile Rodos, Venedik, Savoia, Fransa ve papalık arasında yoğun bir yazışma başladı.
- Bayezid gönderdiği ulaklarla Cem'in hayatta olup olmadığını sorduruyor, bir yandan da onu kaçıрма ya da öldürme yollarını arıyordu.
- Fakat Fransa Kralı VIII. Charles'in İtalya seferi umulmadık değişikliklere yol açtı.
- Papa VI. Aleksandr Osmanlı sultanından para yardımı istediye de daha sonra Cem'i VIII. Charles'e teslim etmek zorunda kaldı.
- Bu sırada hastalanan Cem 25 Şubat 1495'te büyük bir ihtimalle zehirlenme sonucu vefat etti.
- Cem olayı ve bu olay dolayısıyla Avrupa'da İstanbul'u geri alma yolunda doğan umutlar Bayezid'i çok dikkatli ve barışçı bir siyaset takip etmeye sürükledi.
- Bununla birlikte o gerektiğinde savaştan da çekinmemiş, böylece Osmanlı topraklarına yeni yerler katılmıştı.

- Bayezid'in Cem ile saltanat savaşının ilk sonucu Otranto'nun elden çıkmasıdır.
- Bayezid, Otranto'yu zaptettikten (11 Ağustos 1480) sonra kuvvet toplamak için geri dönen Gedik Ahmed Paşa'nın tekrar İtalya'ya gitmesine izin vermeyince güç durumda kalan Türk garnizonu Napoli kuvvetlerine teslim oldu (10 Eylül 1481).
- İtalya'da sağlanmış olan üs böylece kaybedildikten sonra Napoli Krallığı ile esirlerin geri verilmesini öngören ve tarafların tebaalarına ticaret serbestliği tanıyan bir anlaşma yapıldı.
- Boğdan Voyvodası Stefan cel Mare'nin Bulgaristan'a saldırması ve Tuna ağzında üslenen korsanların Türk donanmasına zarar vermeleri üzerine Bayezid bizzat sefere çıkmak zorunda kaldı.
- Bu Boğdan seferinde Kili (15 Temmuz 1484) ve Akkirman (4 Ağustos) kaleleri alınarak Stefan yıllık vergiye bağlandı ve Kırım'a karadan ulaşım sağlandı.
- Kaybettiği yerleri geri almaya çalışan Stefan ise bunu başaramayacağını anlayınca 1501'de Osmanlılar'la yeni bir barış imzaladı.
- Boğdan seferi sırasında Kırım kuvvetleri Besarabya bölgesini ele geçirdiklerinden Polonya ile doğrudan temasa gelinmişti.
- Karşılıklı akınlar yüzünden dostça başlamayan Osmanlı-Polonya münasebetleri Macar Kralı II. Ulaszlo'nın ara buluculuğu ile iyiye dönüştü.
- Arnavutluk'ta İskender Bey'in (George Castriota) başlattığı isyan papalığın ve Napoli Krallığı'nın desteğiyle genişleyince Bayezid 1492'de Tepedelen'e kadar ilerleyip Vezîriâzam Dâvud Paşa'yı âsiler üzerine gönderdi.
- Bu sefer sırasında pek çok esir alındı ise de Arnavutluk'ta tam bir sükûnet sağlanamadı.
- Bayezid döneminin dış siyasetinde en büyük dalgalanma Venedik ile olan münasebetlerde görülmektedir.
- Başlangıçta, mevcut 1479 anlaşmasının bazı hükümlerini Venedik lehine değiştiren yeni bir anlaşmaya varıldı (6 Ocak 1482).
- Fakat Venedik Osmanlı hazinesine vermekte olduğu yıllık 10.000 dukayı ödemeyince Cem'in ölümünden sonra kendini daha serbest hisseden Bayezid Türk limanlarını Venedik ticaretine kapattı (1496).
- Bu sırada Kemal Reis kumandasındaki Osmanlı donanması da Dalmaçya sahillerini vurmaya başlamıştı.
- Venedik'in Türkler'e karşı Fransa ile ittifak yapması üzerine İstanbul'daki Venedikli tâcirler tutuklanıp mallarına el konuldu ve ardından savaş ilân edildi (1498).
- Dört yıl süren bu savaşta Türk donanması önce 9 Ağustos'ta Modon, 15 Ağustos'ta da Koron limanlarını ele geçirdi.

- Friuli bölgesine saldıran Türk akıncıları da Venedik önlerine kadar ilerlediler.
- Öte yandan Papa VI. Aleksandr ve Macar Kralı II. Ulaszlo ile ittifak yapan Venedikliler, İspanya ve Fransa gemilerinin de katılımıyla 1501 yazında Midilli ve Çeşme'ye saldırmışlar, ancak bir sonuç alamamışlardı.
- Sonunda Venedik Cumhuriyeti papanın Haçlı çağrısının da etkisiz kaldığını görünce II. Bayezid ile anlaşma gereğini duydu.
- 14 Aralık 1502'de İstanbul'da Grekçe olarak düzenlenen, ancak Doc Leonardo Loredano tarafından 20 Mayıs 1503'te onaylanan antlaşmaya göre Venedik eskisi gibi yıllık 10.000 dukayı ödeyecek, Santa-Maura'da el koyduğu 34.000 dukayı da geri verecekti.
- Buna karşılık yeniden ticaret serbestliğine kavuşacak ve İstanbul'da üç yılda bir değişen bir baylo (bailo) bulundurma hakkını elde edecekti (Melikoff, I, 123-149).
- Fâtih döneminde Macaristan ile olan savaş hali karşılıklı akınlar şeklinde Bayezid zamanında da devam etti.
- Taraflar arasında 1483 ve 1494'te yapılan mütarekeler, Macaristan'ın Boğdan işlerine karışması ve Türkler aleyhindeki ittifaklara katılması yüzünden barışı sağlayamamıştı.
- Sonunda, 1503'te Boğdan'la birlikte Eflak'ın ve Ragusa'nın her iki tarafa da vergi ödemesini kabul eden ve karşılıklı ticaret serbestliğini tanıyan bir antlaşmaya varılabildi.
- Bayezid döneminin dikkati çeken özelliklerinden biri de Rusya ve Endülüs ile ilk defa münasebet kurulmasıdır.
- Kırım Hanı Mengli Giray'ın aracılığı ile yapılan ön görüşmelerden sonra Çar III. Ivan 31 Ağustos 1492'de Bayezid'e bir mektup yazarak (Hammer, IV, 34) Azak ve Kefe paşalarının Rus tüccarlarına zorluk çıkarmalarından yakınmıştı.
- Ticaret serbestliği sağlamak amacıyla 1495'te bir Rus elçisi İstanbul'a gelmiş, bunu 1499'da yeni bir elçilik heyeti takip etmişti.
- Öte yandan Kastilya (Castilla) Kralı Katolik Ferdinand (Fernando) tarafından sıkıştırılan Gırnata'daki (Granada) Benî Ahmer Devleti yardım isteğinde bulunmuş, ancak o sıralarda Osmanlı deniz gücünün zayıflığı ve Cem olayı yüzünden gereken yardım yapılamamakla birlikte Kemal Reis kumandasındaki bir filo İspanya sahillerini vurmuş, Endülüs müslümanlarının bir kısmını Afrika sahillerine ve Osmanlı ülkesine taşımıştı.
- Bu arada yine İspanya'da engizisyonun zulmünden kaçan yahudilerden bir kısmı da Osmanlı topraklarına sığınarak çeşitli şehirlere yerleştirilmişti.
- Bayezid devrinin en önemli olayı Memlûkler'le altı yıl süren bir savaşa girilmesidir.
- Çukurova'da ve Dulkadiroğulları Beyliği üzerinde üstünlük kurma yarışı ve Memlûkler'in Cem'i desteklemeleri iki devleti karşı karşıya getirdi.

- ▶ 1485'te başlayan Osmanlı-Memlûk savaşında taraflar kesin bir zafer kazanamadılar.
- ▶ Tunus Hükümdarı Osman Hafsî'nin aracılığı ile 1491'de anlaşmaya varıldı.
- ▶ Yapılan anlaşma sonunda Adana ve Tarsus kaleleri Haremeyn evkafına bağlı olmaları sebebiyle Memlûkler'e bırakıldı (İbn İyâs, II, 261-272).
- ▶ Mısır'la savaş Osmanlılar'ın Karaman ve Dulkadiroğulları ile ilişkilerini de olumsuz yönde etkilemişti.
- ▶ Karaman Beyliği Fâtih döneminde ortadan kaldırıldığı halde Cem olayı ve Mısır'ın desteği meseleyi yeniden alevlendirdi.
- ▶ Karamanoğlu Kasım'ın ve ondan sonra Turgut oğlu Mahmud ile Mustafa'nın bağımsızlık çabaları ancak 1501'de sona erdirilebildi.
- ▶ Büyük dalgalanmalar gösteren Osmanlı-Dulkadir ilişkileri de Memlûkler'le anlaşma yapılması ve Alâüddevle'nin af dilemesi üzerine yeniden düzeldi.
- ▶ Bayezid'in barışçı ve çekingen siyaseti Safevîler'le ilişkilerde de Osmanlılar'ın aleyhine gelişti.
- ▶ Şah İsmâil'in Şîi siyaseti Anadolu'da etkisini gösterirken bu yayılmayı ısrarla önlemeye çalışan kişi Trabzon sancak beyi Şehzade Selim oldu.
- ▶ 20.000 kişilik bir Safevî kuvvetinin Ankara'ya kadar ilerlemesi tehlikenin büyüklüğünü gösterince Şîi olduklarından şüphelenilen 16.000 kişi Anadolu'dan Rumeli'ye göç ettirildi.
- ▶ Ancak 1511'de baş gösteren Şahkulu İsyanı Anadolu'yu baştan başa kana boyadı.
- ▶ Bu ayaklanmalar sırasında Tokat'ta Şah İsmâil adına hutbe bile okutuldu.
- ▶ Artan huzursuzluklar Bayezid'in tahtı kaybetmesinde büyük rol oynayacaktı.
- ▶ Bayezid içte sükûneti sağlamaya ve fetihlerle gelişen imparatorlukta idarî sistemi yerleştirmeye yönelmişti.
- ▶ Ancak zaman zaman kendisini iktidara getiren güçlerin isteği doğrultusunda bazı uygulamalarda bulunmak zorunda da kaldı.
- ▶ Fâtih döneminde devlet gelirlerini azalttığı düşüncesiyle timara çevrilen ve kaldırılan vakıflar eski sahiplerine geri verilirken daha önce kaldırılmış olan nakîbüleşraflık müessesesi yeniden kuruldu.
- ▶ Gedik Ahmed Paşa ise devşirme tesirine son vermek için değil Cem taraftarı olmak suçlamasıyla idam edildi.
- ▶ Öte yandan Bayezid döneminde orduyu güçlendirecek bazı tedbirler de alındı.
- ▶ Bunların başında, Yeniçeri Ocağı'nda ağa bölükleri denilen yeni bir sınıf kurulması gelmektedir.
- ▶ Timarlı sipahiler 5000 akçe için bir cebelü beslerken bu miktar 3000 akçeye indirildi.
- ▶ **Donanmada kalyon sınıfından Göke adlı ilk gemi yapıldı ve uzun menzilli top kullanılmaya başlandı.**

- ▶ Artan malî işleri yürütebilmek için Anadolu'ya ait şikk-ı sâni denilen ikinci bir defterdarlık kurulurken saraya alınacak iç oğlanlarını yetiştirmek amacıyla da Galata Sarayı Mektebi açıldı.
- ▶ Bayezid sükûneti seven, memleketi mâmur, halkı refah içinde görmek isteyen bir padişah olmakla beraber bu emeline ulaşamadı.
- ▶ Bunun birçok sebebi arasında kendisinin giderek hoşgöründen uzaklaşmasının ve yönetimi ehil olmayan kişilere bırakmasının da payı vardır.
- ▶ 1492 ve 1502 yıllarındaki veba salgınları pek çok ölüme yol açmış, altı yıl süren bir kıtlık da büyük sıkıntılar doğurmuştu.
- ▶ İstanbul'da 11 Eylül 1509'da başlayıp kırk beş gün süren deprem, 1070 evle 109 mescidin yıkılmasına ve 5000'den fazla can kaybına sebep olduğundan "küçük kıyamet" diye anılmıştı.
- ▶ Şehzadeler arasında baş gösteren saltanat mücadelesi ile buna eklenen Şahkulu İsyanı ise Bayezid'i önce tahtından, sonra da hayatından etti.
- ▶ Yaşı ilerleyen ve nikris hastalığı yüzünden sağlığı bozulan Bayezid, davranışlarıyla kendisine benzeyen büyük oğlu Ahmed'i tahta geçirmek istediğinden, oğulları arasında çok erken bir mücadele başlamasına sebep oldu.
- ▶ 1503'te İstanbul'a gelen Venedik elçisi Andrea Gritti, padişahın bu eğilimine karşı Korkut'un kendisini saltanata en lâıyk şehzade olarak gördüğünü, Selim'in ise İran şahı ile savaşından ötürü ün kazandığını belirtmektedir.
- ▶ İlk önce harekete geçen Korkut Antalya'dan Saruhan'a (Manisa) nakledilmemesine kızarak 1509'da Mısır'a gittiye de ertesi yıl geri döndü.
- ▶ Ancak onun sancağından ayrılıp Manisa'ya gitmesi, Şahkulu denilen Nûreddin Ali'ye isyan için büyük bir fırsat verdi.
- ▶ Anadolu'da Safevî egemenliğini sağlamaya çalışan Şahkulu 1511 baharında ayaklanınca büyük bir Sünnî-Şîî çatışması başladı.
- ▶ Üzerine gönderilen kuvvetleri yenen Şahkulu geçtiği yerlere dehşet salarak Bursa yakınlarına kadar ilerledi, daha sonra Sivas'a yöneldi ve Safevîler'e sığındı.
- ▶ Bu isyanı bastırmakla görevlendirilen Şehzade Ahmed'in başarısızlığı Selim'in şansını daha da arttırdı.
- ▶ Oğlu Süleyman'ın sancak beyi olduğu Kefe'ye giden Selim Silistre'ye naklini istedi.
- ▶ Teklifi kabul edilmeyince de topladığı kuvvetlerle Kili'ye geçip Edirne'ye doğru yürüdü (Haziran 1511).
- ▶ Bu durumda Bayezid Selim'i Semendire'ye nakletti ve Ahmed'i tahta geçirmeyeceğine de söz verdi, ancak bu anlaşma sürekli olmadı.
- ▶ Bir süre sonra babasının üzerine yürüyen Selim Uğraşköy savaşında yenilerek Kefe'ye döndü.

- ▶ Ancak Ahmed'in İstanbul'a çağırılması onu istemeyen yeniçerileri ayaklandırdı (21 Eylül 1511).
- ▶ Geri dönen Ahmed Konya'yı ele geçirdi.
- ▶ Bu defa da yeniçeriler padişahın idaresizliğini öne sürerek Selim'in kendilerine serdar tayin edilmesini istediler.
- ▶ Sonunda Bayezid bu teklifi kabul etmek zorunda kaldı.
- ▶ Olaylar sırasında Bayezid'in hizmetinde bulunan Cenevizli Antonio Menovino'nun naklettiğine göre 19 Nisan'da İstanbul'a gelen Selim Yenibahçe'de karargâhını kurduktan sonra saraya gidip babasının elini öptü.
- ▶ Bayezid onun Anadolu'ya geçmesini isteyince de tahtın sahibi olursa gönül rahatlığıyla savaşabileceğini belirtti.
- ▶ Bunun üzerine Bayezid saltanatı ona bıraktı (Antonio Menavino, vr. 50^b).
- ▶ Böylece yeniçerilerin desteğiyle tahta çıkan Bayezid 30 yıl, 11 ay, 2 gün süren bir saltanattan sonra yine yeniçerilerin baskısıyla 24 Nisan 1512'de tahttan çekilmiş oldu.
- ▶ Bayezid, yanına bazı adamlarıyla dört yük akçe alarak Dimetoka'ya gitmek üzere İstanbul'dan ayrıldı.
- ▶ Selim babasını şehir dışına kadar uğurladı.
- ▶ Tahtırevana binen Bayezid günde 5-6 km. yol alabiliyordu.
- ▶ Çorlu yakınındaki Abalar köyüne varıldığında fenalaştı ve 5 Rebûlevvel 918'de (21 Mayıs 1512) vefat etti.
- ▶ Ölüm sebebi çok şüpheli olan Bayezid'in bazı yerli ve yabancı kaynaklardaki kayıtlara göre zehirlenmiş olabileceği ihtimali üzerinde durulmaktadır.
- ▶ Cenazesi İstanbul'a getirildi ve bugün kendi adıyla anılan Beyazıt Meydanı'nda yaptırtmış olduğu caminin yanına gömüldü.
- ▶ Daha sonra üzerine bir türbe yaptıırıldı.
- Ortadan uzun boylu, yağız çehreli, elâ gözlü, geniş göğüslü olan Bayezid yumuşak, hatta melankolik bir tabiata sahipti.
- Gençliğinde serbest bir hayat sürdüğü halde padişahlığında ibadete ve hayır işlerine yönelmişti. Bu sebeple de Bâyezîd-i Velî diye anılır olmuştu.
- Mecbur olmadıkça savaştan uzak kalmaya dikkat etmiş, "nizâm-ı memleket" için İstanbul'dan ayrılmamayı tercih etmişti.
- Şehzadeliğinden beri etrafına ünlü bilginleri toplamış ve kendisini yetiştirmeye çalışmıştı.
- Aynı zamanda şair olan ve şiirlerinde Adlî mahlasını kullanan Bayezid'in çoğunluğunu (125 kadar) gazellerin meydana getirdiği küçük hacimli divanı basılmıştır (İstanbul 1308).
- Orta derecede bir şair olan padişah hat sanatında oldukça yetenekliydi.

- Uygur yazısını okumayı öğrendiği ve çok az İtalyanca bildiği yolunda da kayıtlar vardır.
- Ancak babası ölçüsünde hoşgörölü ve açık fikirli değildi.
- G. Bellini'nin yaptığı tabloların saraydan çıkartılıp satılması, Tokatlı Molla Lutfi'nin inançsızlıkla suçlanarak idamı bu dönemde olmuştur.
- Öte yandan Bayezid, Molla Gürânî'nin cenaze törenine katılmış ve onun borcunu hazineden ödemiştir.
- Osmanlı tarihçiliği onun zamanında ilk büyük eserlerini vermiştir.
- İdris-i Bitlisi'ye Farsça, İbn Kemal'e Türkçe birer Osmanlı tarihi yazdırtmıştır.
- Ayrıca onun adına pek çok eser de kaleme alınmıştır.
- Zamanında pek çok âlim, sanatkâr ve şair yetişmiş, Molla Lutfi, Müeyyedzâde Abdurrahman, İbn Kemal, İdris-i Bitlisî, Tâcizâde Câfer ve Sâdî çelebiler, Zenbilli Ali Efendi, Necâtî, Zâtî, Visâlî, Firdevsî gibi birçok âlim ve şair onun büyük desteğine mazhar olmuştur.
- 1503-1511 yılları arasında muhtelif kimselere verilen ihsan ve hediyeleri ihtiva eden bir *İn'âmât Defteri*'nde birçok şairin, sanatkârın, ulemânın ve meşâyihin ismine rastlanması, onun ilim ve kültüre verdiği değeri açıkça ortaya koyar.
- Bayezid ayrıca Avrupa'daki sanat hareketlerine de tamamıyla kayıtsız kalmamış, bazı sanatçılarla temas kurmaktan çekinmemiştir.
- Leonardo Da Vinci, padişaha yazdığı mektupta (TSMA, nr. E. 6184) Haliç ve Boğaz üzerinde birer köprü yapmaya hazır olduğunu bildirmiş, Michelangelo da köprü yapımının düşünüldüğünü duyunca bir ara İstanbul'a gelmeyi istemiştir. Fakat bu teşebbüsler gerçekleşmemiştir.
- Bu dönemde yazılan bazı buyruldu ve nâme-i hümayunlarda Fâtih zamanında olduğu gibi Grekçe, İtalyanca ve Slavca da kullanılıyordu.
- Bayezid çok kadınla evlenen ve çok çocuklu bir padişah olarak da tanınır.
- Adı bilinen hanımlarının sayısı sekizdir. Bunlardan sekiz oğlu ile on bir kızının olduğu bilinmektedir.
- İbn Kemal'in kaydına göre çocuklarının ve torunlarının sayısı 300'ü aşmıştı.
- Bayezid İstanbul, Amasya, Edirne, Osmancık, Geyve ve Saruhan'da pek çok hayrat yaptırtmıştır.
- Cami, medrese, imaret ve şadırvandan oluşan Amasya'daki külliyesi 1481-1486 yılları arasında yaptırılmıştır.
- İstanbul'daki imaretin yapımına 1501'de başlanmış ve 1505'te bitirilmiştir.
- Başlangıçta cami, kervansaray ve çifte hamamdan ibaret olan külliye sonradan mektep, medrese ve imaret de eklenmiştir.

-
- Mimarı Yâkub Ağa'dır. Edirne'deki imaretin temeli ise 26 Rebûlevvel 889'da (23 Nisan 1484) atılmış ve 1488'de tamamlanmıştır.
 - Cami, medrese, tabhâne, imaret ve dârüşşifâdan oluşan külliyenin bulunduğu semte İmâret-i Cedîd (bugün Yeniimaret) mahallesi denilmiş ve Bayezid burada oturanları bütün avâzı-ı dîvâniyyeden muaf tutmuştur.
 - Bunların dışında Edirne'de Tunca üzerinde, Osmancık'ta Kızılırmak üzerinde, Geyve'de ve Sakarya üzerinde birer köprü yaptırtmıştır.
 - Bursa'daki Piriñ Hanı da (1507) onun hayratı arasındadır.

Kaynak: <https://islamansiklopedisi.org.tr/bayezid-ii>